

Handläggare
Sofia Ferrer
Telefon: 0850822368

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2021-10-21

Överenskommelse hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga utanför det egna hemmet

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd med anledning av en rekommendation till kommunerna i Stockholms län från Storsthms styrelse om att anta en reviderad överenskommelse mellan kommunerna och Region Stockholm rörande hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

Överenskommelsen beskriver hur hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet ska samordnas. Parternas gemensamma syfte med överenskommelsen är att säkerställa att barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet får tillgång till hälso-, sjuk- och tandvård på samma villkor som andra barn och unga.

Förvaltningen ställer sig positiv till överenskommelsen som helhet med reservation för den överenskommelse om samfinansiering som har tagits bort i den reviderade upplagan. Förvaltningens erfarenhet är att samfinansiering är en förutsättning för en framgångsrik samverkan kring barn och unga med allvarliga psykiatriska diagnoser och därför behöver vårdas utanför det egna hemmet. När myndigheter har ett gemensamt ansvar ökar möjligheten till framgångsrik samverkan då ansvaret skapar incitament för att insatser följs upp och ger effekt. Förvaltningen ser det därför som angeläget att stycket i det tidigare förslaget återinförs i överenskommelsen.

Utifrån förvaltningens perspektiv är det även av stor vikt att processen förtydligas beträffande de meddelanden som ska skickas från region till kommun innan utskrivning från slutet vård. Detta då

processen i nuvarande form inte fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Bakgrund

Innehållet i överenskommelsen är framtaget av Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Region Stockholm på uppdrag av presidierna för regionens hälso- och sjukvårdsnämnd och Storsthlmns politiska beredningar.

Forskning visar dock att barn och unga i samhällsvård har betydligt fler hälsoproblem än jämnåriga i allmänhet. De har även påtagligt fler hälsoproblem sett över en hel livstid. Alla barn och unga har rätt att få stöd och vård efter behov varför överenskommelsen har tagits fram. Den syftar till att stärka barnrättsperspektivet, förtydliga ansvarsfördelningen och stärka samverkan mellan parterna så att barn och unga som vårdas utanför hemmet får hälso-, sjuk-, och tandvård på samma villkor som andra barn och unga.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för social omsorg. Ärendet tas upp i förvaltningsgrupp den 12 oktober och i rådet för funktionshinderfrågor den 13 oktober 2021.

Ärendet

Kommunstyrelsen har begärt ett yttrande från Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd med anledning av en rekommendation Storsthlmns styrelse om att anta en överenskommelse mellan Stockholms läns kommuner och Region Stockholm om samverkan rörande hälso-, sjuk- och tandvård för barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet.

Under år 2017 infördes bestämmelser i socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen om att kommuner och regioner ska ingå överenskommelser om samarbete i fråga om barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Samarbete mellan kommun och region genom överenskommelser bedöms vara en viktig åtgärd för att kunna åstadkomma mer jämlik vård för gruppen.

Politisk ledningsgrupp för samverkan inom vård och omsorg, beslutade 2017 att uppdra åt Storsthlm och Region Stockholm att skapa en överenskommelse gällande barn som vårdas utanför det egna hemmet. Arbetet försenades och 2019 kunde arbetet återupptas. Sedan dess har Storsthlm och Region Stockholm arbetat med att ta fram överenskommelsen med tillhörande rutindokument.

Överenskommelsen skickades på en första remiss till länets kommuner och berörda verksamheter i Region Stockholm. De synpunkter som inkom då ledde till justeringar i både överenskommelse och rutin. Framför allt arbetades avsnittet om samordnad individuell plan (SIP) om. I den första remissomgången fanns även ett avsnitt rörande samfinansiering av vissa HVB-placeringar med i överenskommelsen. Avsnittet beskrev när en samfinansiering kan bli aktuell och beslutsprocessen för det. Efter den första remissomgången gjorde Region Stockholm bedömningen att avsnittet skulle tas bort ur överenskommelsen medan flertalet av de remissvar som inkom från kommunerna var positiva till att avsnittet om samfinansiering fanns med.

För att kunna nå en överenskommelse, men samtidigt säkerställa att parterna når en samverkanslösning i dessa frågor, enades de om att skapa en gemensam utvecklingsgrupp. Där ska parterna diskutera och tydliggöra hur samverkan i svåra och komplexa situationer ska fungera vad gäller ansvarsfördelning mellan kommun och region vid HVB-placeringar för barn och unga i behov av både socialt och psykiatriskt stöd. Arbetet ska fokusera på strukturella samverkansbrister. Erfarenheter från utvecklingsgruppens arbete ska sedan integreras i framtida rutindokument. Storsthlm och Region Stockholm kommer att påbörja arbetet med utvecklingsgruppen när både Hälso- och sjukvårdsnämnden fattat beslut att anta överenskommelsen och Storsthlm styrelse beslutat att rekommendera kommunerna i länet att anta den.

I mars 2020 skickades överenskommelsen ut på en andra remiss för att förankra de ändringar som gjorts. Smärre ändringar har gjorts efter den remissen.

Överenskommelsen i sin nuvarande form förtydligar:

- respektive parts lagstadgade ansvar
- parternas ansvar att göra överenskommelsen känd och säkerställa att den följs
- att upphandlade aktörer ingår i överenskommelsen
- åtaganden mellan parterna i lokal samverkan
- Storsthlm och hälso- och sjukvårdsförvaltningens ansvar att bedriva informationsarbete kring överenskommelsen och tillhörande rutindokument
- att regionen ska erbjuda hälsoundersökningar och läkarundersökningar kostnadsfritt
- hur SIP-arbetet ska gå till
- hur överenskommelsen ska följas upp

Av överenskommelsen framgår även att socialtjänsten ska få ett meddelande från den slutna vården när barn och unga skrivs in i slutna vård så att socialtjänsten kan påbörja sin planering av insatser som är nödvändiga för att barnet/den unga på ett tryggt sätt ska kunna lämna den slutna vården och efter utskrivningen få sina behov tillgodosedda av socialtjänsten.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på att samverka förtydligas gällande gruppen barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Överenskommelsen möter de behov som förvaltningen kan se med reservation för det borttagna avsnittet om samfinansiering gällande vissa HVB-placeringar i den reviderade versionen.

Förvaltningens erfarenhet är att det i dagsläget inte är möjligt att förhandla med regionen om samfinansiering, vilket man tidigare kunde göra vid placering av barn och unga med allvarliga psykiatriska diagnoser. När regionen tidigare samfinansierade nämnda placeringar uppfattade förvaltningen ett tydligt engagemang från regionens sida att ge dessa barn och unga kvalificerad vård.

Medicinskt ansvarig läkare inom BUPs öppenvård bedömer om frågan om samfinansieringen ska ställas till kliniken eller ej. Det skapar svårigheter då det inte finns utrymme för diskussion eller att nå överenskommelser. Samfinansiering skapar ett incitament för ett långsiktigt engagemang och intresse för att följa upp att den vård som ges har god effekt. Kommunen saknar kompetens och behandlingsansvar för personer som är suicidala och har allvarliga självskadebeteenden och socialtjänsten kan inte fatta beslut om LPT. HVB och SIS tar inte emot och har heller inte rätt kompetens vid risk för suicid varför frågan om ett tydligt gemensamt engagemang är av stor vikt.

Den utvecklingsgrupp som enligt överenskommelsen har ersatt stycket om samfinansiering bedöms inte vara tillräcklig för att komma tillrätta med strukturella samverkansbrister kring målgruppen. Ansvaret behöver delas på ett strukturerat sätt och rutinmässiga SIP-möten är nödvändiga men inte tillräckliga för att tillförsäkra barn och unga med allvarliga psykiatriska diagnoser den vård de har behov av. Förvaltningens uppfattning är att regionen behöver ta aktiv del i vårdplanering och uppföljning vid placering av dessa barn och unga.

Kommunerna var positiva till innehållet i den tidigare versionen av överenskommelsen gällande samfinansiering och förvaltningen ser det som angeläget att innehållet i det tidigare förslaget återinförs i överenskommelsen. Samfinansiering är problematisk fråga som behöver förtydligas och struktureras samt ger förutsättningar för ett gemensamt ansvarstagande för barn och unga med allvarliga psykiatriska diagnoser som löper risk att ”hamna mellan stolarna”.

Utifrån förvaltningens perspektiv är det även av stor vikt att det i överenskommelsen förtydligas hur processen beträffande det meddelande som, enligt lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård, ska skickas från region till kommun när barn och unga skrivs in i slutna vård så att planering av insatser kan påbörjas inför utskrivning. Detsamma gäller processen kring underrättelse till kommunen om planerad utskrivning. Detta då processen i nuvarande form inte fungerar på ett tillfredsställande sätt.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande till kommunstyrelsen.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Yvonne Kokkola
avdelningschef

Bilagor

Remissunderlag Överenskommelse hälso-, sjuk- och tandvård

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör
Yvonne Kokkola, avdelningschef

Datum

2021-10-05
2021-10-04